

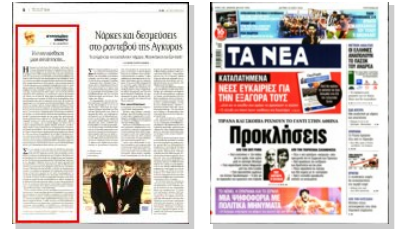
1. Η ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΜΙΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ...

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ... 13/05/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: ... 13/05/2024

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Η ενσυναίσθηση μιας συνάντησης...

Η σημερινή συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν στην Αγκυρα πραγματοποιείται σε διαφορετικό, δυσκολότερο περιβάλλον σε σχέση με αυτή του περασμένου Δεκεμβρίου στην Αθήνα. Πρώτα απ' όλα, ελάχιστες μέρες πριν από τις ευρωεκλογές στην Ελλάδα τα πολιτικά περιθώρια για κάποια υψηλή κίνηση είναι περιορισμένα έως ανύπαρκτα. Μετά τις εκλογές και καθώς για μια ολόκληρη τριετία δεν θα υπάρχει άλλη αναμέτρηση και στις δύο χώρες, το πολιτικό πλαίσιο θα είναι προσφορότερο για τολμηρές πρωτοβουλίες. Από την άλλη μεριά, ορισμένες πρόσφατες ενέργειες (θαλάσσια πάρκα, σχολικά βιβλία/γαλάζια πατρίδα, Navtex κ.λπ.) έχουν κάπως ταράξει τα ήρεμα νερά μεταξύ των δύο χωρών. Το τελευταίο ωστόσο επεισόδιο που επισκιάζει τη συνάντηση είναι η μετατροπή της Μονής της Χώρας σε τζαμί από τον πρόεδρο Ερντογάν. Μια απόφαση που ελήφθη το 2020 αλλά υλοποιήθηκε μόλις μία εβδομάδα πριν από τη σημερινή συνάντηση. Η αλλαγή του χαρακτήρα ενός ιστορικού, πολιτιστικού μνημείου (όπως της Μονής της Χώρας ή και της Αγίας Σοφίας) συνιστά μια εντελώς αδικαιολόγητη, άστοχη ενέργεια. Αντιστρατεύεται πρώτα απ' όλα την πολιτιστική ταυτότητα της Κωνσταντινούπολης ως πόλης «συνάντησης» διαφορετικών πολιτιστικών ρευμάτων και κυρίως της Χριστιανικής, Βυζαντινής παράδοσης και του Ισλάμ. Συγκρούεται επίσης με τη λογική της πολιτιστικής διασυνδεσιμότητας ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία που εκφράζεται μέσα απ' αυτά τα μνημεία. Ο Oliver Roy - βαθύς γνώστης του Ισλάμ - στο τελευταίο βιβλίο του (The Crisis of Culture, Identity Politics and the Empire of Norms, Λονδίνο, Hurst, 2024) τονίζει μεταξύ άλλων τη σημασία της «πολιτιστικής διασυνδεσιμότητας» ως στοιχείου προσέγγισης ανάμεσα σε χώρες. Παρά ταύτα, η μετατροπή των μνημείων σε τζαμιά δεν έχει ως στόχο να προσβάλει την Ελλάδα. Απευθύνεται σ' ένα εσωτερικό ακροατήριο που στις πρόσφατες δημοτικές εκλογές εγκατέλειψε το κυβερνών κόμμα Ερντογάν (ΑΚΠ) και ενίσχυσε με ένα αξιόλογο ποσοστό (7%) το Ισλαμικό κόμμα της Νέας Ευημερίας. Επιδίωξη Ερντογάν είναι ο επαναπατρισμός αυτών των ψηφοφόρων μέσω αυτών των ενεργειών.

Σε ό,τι αφορά το εντελώς άστοχο timing της μετατροπής, εκτίμηση είναι ότι αυτή έγινε ως μέτρο κατασκευασμού των εκθρικών φωνών εντός Τουρκίας για την προσέγγιση που επιχειρείται με την Ελλάδα. Ο πυρήνας της στρατηγικής Ερντογάν υπέρ της εξομάλυνσης των σχέσεων με την Ελλάδα μέσω ειρηνικών μέσων (διπλωματίας, διάλογου κ.λπ.) παραμένει άθικτος έστω κι αν συντηρεί αμετακίνητα τις πάγιες θέσεις του όπως προκύπτει και από τη χθεσινή του συνέντευξη (αμετακίνητη παραμένει άλλωστε και η Ελλάδα). Τούτων δοθέντων θα αποτελούσε εντελώς αντιπαραγωγική ενέργεια η αναβολή ή ακύρωση της σημερινής συνάντησης όπως εισηγούνται ορισμένοι. Εάν κάτι υπογραμμίζουν τα τελευταία σκαμπανεβάσματα της Τουρκίας είναι η ευκολία με την οποία τα άλυτα μεγάλα προβλήματα μπορούν ανά πάσα στιγμή να εκραγούν και να οδηγήσουν σε κρίση. Επομένως η διαδικασία προσέγγισης θα πρέπει να έχει ως καταληκτικό στόχο τη (γρήγορη) επίλυση των επιλύσιμων προβλημάτων πριν η προσέγγιση πέσει θύμα κάποιας άγαρμης κίνησης «κρηνοδιπλωματίας» (brinkmanship).

Ως εκ τούτου καλώς γίνεται η σημερινή συνάντηση των δύο ηγετών. Εστω και χωρίς μεγάλες προσδοκίες για υψηλά αποτελέσματα, αν και θα υπάρξουν αποφάσεις σε χαμηλότερα θέματα (που συντηρούν τη δυναμική της προσέγγισης). Υπάρχει ωστόσο μια θεμελιώδης προϋπόθεση διαπραγματευτικής αποτελεσματικότητας: η κάθε πλευρά να δείξει βαθύτερη ενσυναίσθηση με την ικανότητα «να μπαίνει στα παπούτσια της άλλης» και να διαβάζει «τις αλήθειες της», πολιτικές, πολιτιστικές, γεωπολιτικές, όπως συμβουλευεί και ο Χ. Κίσιγκερ.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακείμης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠ.ΕΣ., μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ